

Interne auktioner i postvæsenet

Fundet det beklageligt, at generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet ikke gav offentligheden meddelelse om afholdelse af auktioner over uanbringelige forsendelser.

Henstillet til generaldirektoratets overvejelse, om det ikke måtte være rigtigst at indføre en ordning vedrørende salg af letfordærlige varer svarende til den ordning, der gælder for politiets behandling af hittegods.

Endvidere henstillet til generaldirektoratets overvejelse ved en eventuel kommende revision af postloven at søge tilvejebragt udtrykkelig hjemmel for bortsalg af genstande til private virksomheder, og i tiden indtil da at søge generaldirektoratets praksis samordnet med politiets praksis vedrørende hittegods.

(J. nr. 1980-1324-512).

I skrivelse af 28. november 1980 anmodede jeg under henvisning til bestemmelsen i ombudsmandslovens § 6, stk. 5, generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet om en udtalelse vedrørende interne auktioner i postvæsenet over beskadigede pakker og pakker uden adressat.

I den anledning modtog jeg en udtalelse fra generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. I udtalelsen henviste generaldirektoratet som hjemmel for auktionerne til bestemmelserne i postlovens § 28 og i bekendtgørelse nr. 558 af 12. december 1980 om benyttelse af postvæsenet, § 22. Disse bestemmelser har følgende ordlyd:

Postlovens § 28:

»Genstande, der ikke har kunnet postbesørges og heller ikke har kunnet tilbageleveres afsenderen, fremlyses ved en månedlig bekendtgørelse i Statstidende. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter de nærmere regler herfor.

Stk. 2. Afhentes genstandene ikke inden 3 måneder efter fremlysningen, kan de sælges ved offentlig auktion, der kan afholdes af postvæsenet uden medvirken af en af justitsministeriet beskikket auktionsleder. Overskuddet tilfalder statskassen.«

Den nævnte bekendtgørelses § 22:

»Uanbringelige forsendelser indeholdende penge eller andet af værdi fremlyses ved en månedlig bekendtgørelse i Statstidende og ligger herefter til afhentning i 3 måneder, hvorefter de uafhentede forsendelser sælges eller tilintetgøres.

Stk. 2. De af de lukkede forsendelser, der efter stk. 1 ikke fremlyses, samt andre ubesørgelige forsendelser bliver henlagt til afhentning i 3 måneder og bliver derefter, såfremt de ikke afhentes, solgt eller tilintetgjort. For opbevaring af ubesørgede tryksager kan poststyrelsen dog fastsætte en kortere frist.«

FOB nr. 80.481

Generaldirektoratet anførte endvidere bl. a. følgende:

»...

I henhold til denne bestemmelse (den nævnte bestemmelse i bekendtgørelsen; min bemærkning) bortsælges indhold af værdi hidrørende fra uanbringelige forsendelser. På auktionerne sælges også beskadiget indhold, for hvilket der er udbetalt erstatning til afsender eller modtager, når indholdet ikke bliver udleveret. Genstande af guld og sølv samt andre kostbarheder bortsælges ikke på postvæsenets auktioner, men sælges til private erhvervsvirksomheder. Bortsalget sker ved auktioner, der afholdes ved Poststyrelsens foranstaltning. Der indkommer ved de i løbet af et år afholdte auktioner ca. 225.000 kr. inkl. merværdiafgift. Beløbet føres til indtægt i Post- og Telegrafvæsenets regnskab.

Meddelelse om disse auktioner udsendes til Post- og Telegrafvæsenets medarbejdere i Centralpostbygningen (med bl. a. Poststyrelsen) og omkringliggende tjenestesteder, herunder Københavns Postterminal. Når der kun udsendes meddelelse til en begrænset kreds, skyldes det alene pladsforholdene i auktionslokalet, hvor der maksimalt kan rummes ca. 100 auktionsgæster, men i princippet er auktionerne offentlige.

Det er ikke korrekt, når det af pressen er fremgået, at auktionerne afholdes i Københavns Postterminal. Posthusene har derimod hjemmel til at afholde auktion over letfordærlige varer af den pågældende karakter. Det er dog relativt sjældent, at sådanne auktioner afholdes.

Det er besluttet at finde en anden måde for afholdelse af fremtidige auktioner, således at der ikke vil kunne rettes kritik af auktionernes form.

...«

Efter det oplyste havde bortsalget af uanbringelige forsendelser efter de nævnte bestemmelser i postloven og bekendtgørelsen om benyttelse af postvæsenet omfattet alle typer af genstande, dog med følgende undtagelser:

- a) guld, sølv, tandlægeartikler, møntsamlinger, antikvariske bøger m. v.; sådanne genstande sælger poststyrelsen direkte til private erhvervsvirksomheder.
- b) genstande, der kan anvendes ved post- og telegrafvæsenets tjenestesteder (typisk kontorartikler, værktøj, metalgenstande og lign.); disse videregiver poststyrelsen til postvæsenets materieldepot.
- c) letfordærlige genstande (typisk fødevarer, levende blomster og lign.); disse genstande forbliver på det pågældende posthus, der sælger dem ved interne lukkede auktioner.

Det fremgik videre af de foreliggende oplysninger, at ministeriet for offentlige arbejder i anledning af et spørgsmål fra folketingets udvalg om offentlige arbejder havde indhentet en udtalelse fra justitsministeriet om fortolkningen og anvendelsen af postlovens § 28.

Justitsministeriet gav i udtalelsen bl. a. udtryk for, at bestemmelsen i postlovens § 28, stk. 2, måtte forstås således, at postvæsenets auktioner over uanbringelige forsendelser skulle meddeles til offentligheden.

Ministeren for offentlige arbejder oplyste i sin besvarelse af det pågældende spørgsmål fra folketingsudvalget, at post- og telegrafvæsenet fremover ville henholde sig til det vejledende svar fra justitsministeriet.

Ministeren oplyste samtidig i sin besvarelse af et andet spørgsmål fra udvalget, at der ikke ville blive afholdt flere auktioner efter den hidtidige ordning. Ministeren anførte endvidere, at det var besluttet at finde en anden måde for afholdelse af fremtidige auktioner, og at fremtidige auktioner ville blive offentliggjort forud for hver enkelt auktion.

Generaldirektoratet oplyste endvidere telefonisk, at det - foreløbig som en forsøgsordning - var blevet besluttet at afholde fælles auktioner for generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet og for generaldirektoratet for statsbanerne. Generaldirektoratet oplyste videre, at den førstkommende auktion ventedes at finde sted den 9. april 1981, og at auktionen var offentliggjort i Statstidende og i dagbladet Politiken. Generaldirektoratet oplyste endelig, at de interne auktioner vedrørende letfordærlige genstande ikke er standset.

I en skrivelse til generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udtalte jeg herefter følgende:

»Jeg er enig med justitsministeriet i forståelsen af postlovens § 28, hvorefter det kræves, at generaldirektoratet giver offentligheden meddelelse om de omhandlede auktioner.

Den hidtil fulgte praksis har således været ulovlig og har efter min opfattelse også ud fra almindelige synspunkter om tilliden til den offentlige forvaltning været uheldig.

Jeg må derfor finde det beklageligt, at generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet har fulgt den nævnte fremgangsmåde. Under hensyn til, at denne nu er ændret, således at generaldirektoratet fremover vil give offentligheden meddelelse om afholdelse af auktioner, finder jeg ikke grundlag for at foretage videre vedrørende dette punkt.

Sagen giver mig dog herudover anledning til at gøre følgende bemærkninger om generaldirektoratets fremgangsmåde specielt vedrørende bortsalg af letfordærlige genstande:

Post- og telegrafreglement III, Indenrigsk Posttjeneste, indeholder i pkt. 14 bl. a. følgende bestemmelse:

»...

Ubesørgelige pakker, som ikke bærer afsenderangivelse eller registernummer, samt genstande, der må antages at være faldet ud af postforsendelser, må ikke søges anbragt ved andre posthuse, men skal efter notering snarest indsendes til reklamationskontoret med en fremlysning (P 16).

Er forsendelsens indhold letfordærligt, søges det bortsolgt, hvis forholdene taler derfor.«

Jeg forstår, at disse genstande sælges ved de enkelte posthuse ved lukkede auktioner.

Denne praksis kan - uanset at den efter det oplyste ikke har noget større omfang - efter min opfattelse give anledning til principielle betænkeligheder, ligesom den kan virke uheldig over for offentligheden.

I den anledning skal jeg henstille til generaldirektoratets overvejelse, om det ikke måtte være rigtigst at indføre en ordning svarende til den ordning, der gælder for politiets behandling af hittegods. Jeg henviser herved til hittegodslovens § 5 sammenholdt med justitsministeriets cirkulære nr. 116 af 6. juni 1952 om behandling af hittegods. Cirkulæret indeholder i § 11 følgende bestemmelse:

»Er hittegods udsat for hurtig fordærvelse, bortsælges det snarest på bedst mulig måde. Det samme gælder, hvis opbevaring i øvrigt må antages at ville medføre en væsentlig værdiforringelse, eller hvis en opbevaring er forbundet med uforholdsmæssigt store omkostninger. Ved afgørelsen af, om hittegodset skal sælges straks eller opbevares, skal der lægges vægt på, hvad der efter et fornuftigt skøn tjener ejerens interesse bedst.

Salg af hittegods efter denne bestemmelse skal så vidt muligt ske til handlende på stedet, der forhandler varer af den pågældende art. Salg må ikke ske til personer, der er ansat i politiet, eller til disses husstand.«

...

Sagen giver mig endvidere anledning til at gøre følgende bemærkninger om generaldirektoratets fremgangsmåde vedrørende bortsalg af genstande til private virksomheder:

Disse genstande omfatter efter det oplyste guld, sølv, tandlægeartikler, møntsamlinger, antikvariske bøger m. v.

Hverken postloven eller bekendtgørelsen om benyttelse af postvæsenet indeholder hjemmel til at undtage disse genstande fra auktionssalg.

I den anledning skal jeg henstille til generaldirektoratets overvejelse, om der måtte være anledning til ved en eventuel kommende revision af postloven at søge tilvejebragt udtrykkelig hjemmel for sådant salg, og i tiden indtil da at søge generaldirektoratets praksis på dette område samordnet med politiets praksis med hensyn til bortsalg af hittegods uden auktion, jfr. herved det, der er anført i Karnovs Lovsamling, 9. udgave, bind 2, side 2061 under note 10.

| ...«

Jeg gjorde folketingets retsudvalg bekendt med min skrivelse.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 1. juli 1981 meddelte generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet mig, at generaldirektoratets videre undersøgelser vedrørende bortsalg af letfordærlige varer bl.a. havde klargjort, at salg af fødevarer forudsætter særlig tilladelse fra levnedsmiddelkontrollen, og at veterinærdirektoratet i betragtning af det meget beskedne omfang af salget af disse varer havde henstillet, at sådanne varer blev destrueret. Generaldirektoratet anførte videre, at denne henstilling ville blive fulgt også under hensyn til de krav, der stilles til opbevaring m.v. for, at en sådan tilladelse kunne forventes givet. For så vidt angik salg af guld, sølv og tandlægeartikler m.v. til private virksomheder meddelte generaldirektoratet bl.a., at generaldirektoratet ville søge tilvejebragt udtrykkelig hjemmel for sådant salg ved et kommende forslag til postlovsændring, hvilket forventedes at ske i efteråret 1981 i forbindelse med gennemførelsen af andre postlovsændringer. Indtil sådan hjemmel forelå, ville der ikke ske bortsalg af genstande af guld, sølv m.v.

Jeg meddelte herefter generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

I skrivelse af 27. maj 1982 meddelte generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet mig, at der ved lov nr. 70 af 10. marts 1982 om ændring af postloven i § 1 var medtaget følgende tilføjelse til lovens § 28:

»Genstande af ædelmetal samt ædelstene kan dog sælges uden auktion til sagkyndige erhvervsvirksomheder.«

Generaldirektoratet oplyste videre, at øvrige genstande, der tidligere var solgt til private virksomheder (bl.a. tandlægeartikler, møntsamlinger og antikvariske bøger), nu blev solgt på de af post- og telegrafvæsenet afholdte auktioner over beskadigede postforsendelser og ubesørgelige genstande. Endelig oplyste generaldirektoratet, at der i bekendtgørelse nr. 161 af 21. april 1982 om benyttelse af postvæsenet i § 23 var medtaget følgende tilføjelse:

»Salg uden om den offentlige auktion må ikke ske til personer, der er ansat i post- og telegrafvæsenet eller disses husstand.«

Jeg meddelte herefter generaldirektoratet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning, og at jeg ikke foretog videre i sagen.